

S I S T E R U N D E.

torsdag, 5. okt. 1944.

Ord for dagen: av Hitlers tale i Riksdagen 4. mai 1941. "Dessverre ble min advarsel om at dersom englonerne ville sette seg fast et eller annet sted i Europa, ville vi være besluttet på øyeblikkelig å drive dem tilbake i havet, ikke tatt tilstrekkelig alvorlig."

atlanterhavserklæringen virkeliggjores.

Et av Atlanterhavserklæringens hovedpunkter var at menneskeheten skulle kjenne seg fri for frykt. I en tale som premierminister Churchill holdt under sitt besøk nylig i Italia la han fram 7 spørsmål som må stilles et samfund før å fastslå om det bygger på demokratiske grunntanker.

1. Er det rett til fritt å gi uttrykk for sin mening og til kritikk og opposisjon overfor den sittende regjering?
2. Har folket rett til å avsette en regjering som det misbilliger og er det sikret konstitusjonelle midler som det kan vise sin vilje gjennom?
3. Er domstolene fri for maktangrep fra de utøvende myndigheter og uavhengig av alle trysler om vold fra mengden og av allslags sammenheng med særskilte politiske partier?

4. Vil disse domstolene domme etter almindelig kjente og fast bestemte lover som på et menneskelig vis står i samsvar med de vidtgående prinsipper om anstendighet og rettferdighet?

5. Vil det bli spilt ærlig spill overfor såvel fattige som rike, overfor private personer som statlige organer?

6. Vil individenes rettigheter under hensyn til deres plikt overfor staten, bli opprettholdt, forsvart og lovpriert?

7. Er den almindelige bonde eller arbeider som tjener til livets opphold for seg og sin familie ved daglig slit og strev, fri for frykten for at en eller annen grusen og uhyggelig politiorganisasjon under kontroll av et enkelt parti, som Gestapo satt isene av nazi-fascistpartier, skal gripe ham i skutteren og sende ham avsted uten forutgående ærlig og åpen rettergang til trolldom eller misshandling?

Denne Churchillproklamasjon kommer som et lysstreib i en ellers mørk og tung tid. Det ble også den engelske regjerings ledt å gi oss det neste løfte om en bedre tidsalder da den la fram sin store sosialplan. Denne store sosialtrykkplanen som i det vesentlige følger Beveridgeplanen skal for framtiden sikre det britiske folk frihet for nød. Utgiftene beregnes til å gå opp i 650 mill. £ i 1945. Her er store utgifter dette dreier seg om forster vi når vi rener bortetter norske forhold. Utgiftene bel, per seg til 13 £ pr. innbygger eller omregnet i norske kroner til 260 kr. pr. innbygger. Regnet ut på denne måten skulle totalutgiften bli 780 mill. kr. for Norge eller adskillig høyere enn et norsk statsbudsjett før krigen. Vi må allikevel ikke glemme at England er et adskillig rikere land enn Norge og derfor kan bære høyere sosiale utgifter.

De bidragene som blir ytet etter den nye planen ligger på et helt annet nivå enn det er vanlig for trykdebilung som i almindelighet bare er en støtte til livets opphold. Vi kjenner her kjemnefra at ingen kan leve før de bidrag være syke- eller alderstrygd yter uten hjelp annet steds fra. Etter den nye engelske planen skal standardbidraget for sykestrygd og arbeidsledighetstrygd ligge på 40 sh. (ca. 40. kr.) i uken for gift mann med hustru uten arbeid og på 24 sh. i uken for ugift mann eller kvinne. Et annet interresant punkt er barnebidragene som skal ytes med 5 sh. i uken fra og med det andre barnet. Til dette kommer utvidet barnebespisning som skolefrokost, fri melk etc. Helt den engelske planen må tas som uttrykk for den lykkeligere verden de skapende makter vil skape.

Vær parat til nye ofre. Mergenavisionens onsla; prøver å få oss til å se på den allierte kamp med skepsis. Nasistene holder opp for oss de ulemper de utvidete sabotasjeaksjoner mot knøttfabrikkene medfører for vår potet og brenselforsyning. Vi må huske på at krigen må føre med seg ofre for oss også. Når vår ansvarlige ledelse finner det riktig og nødvendig å opplagge knøttfabrikasjonen for å legge hindring i veien for tyske transport-er må vi bøye oss for dette og finne oss i de ulemper som blir lagt på oss. Hvis vi f. h. hungersnød er det ikke selvmord, da er det overlatt nord fra tyskernes side.

Sydetene fra London onsdag 4/10 kl. 18.30.

Vestfronten. 1. amerikanske arme trenger jevnt og sikkert inn i Siegfried-linjen nord-øst for Aachen. Kommuniket fra general Eisenhowers hovedkvarter melder idag at allierte styrker har trent fram til Obach, der de har møtt vekslende motstand fra tysk artilleri og lettere våpen. Amerikanske styrker har rykket enno lenger fram og tatt endel fanger. I Belgia fortsetter den almindelige framrykking langs Antwerpen-Turnhout-kanalen. Kanadierne har rykket fram 12 km. langs landeveien fra Antwerpen til Bréda. Polske og kanadiske styrker har nådd nederlandsk jord på nye steder. 2. britiske arme har utvidet korridoren og befrikk flere byer. Den har et sikkert grep på Waal og dens bielver, særlig vest for Nijmegen. Amerikanerne har rykket inn i Fort Briand og gjort et kraftig framstøt mot forsvarsverkene ved Metz. Det er inntrådt 2 døgns våpenhvile i Lunerque for at sivilbefolkningen kan evakuere fra byen. To nye britiske bombefly ledsaget av jagere rettet inn i et konsentrert angrep mot U-båter og U-båtskur i Bergen. 1 bombefly gikk tapt. Britiske lancasterfly sprengte idag et 120 m. bredt gap i et sjødike på øya Walcheren. 2 tonns bomber ble kastet over diket. Briterne mistet ingen bombefly. Det ble idag også meldt om et annet slag britiske fly har rettet under kampene i vest. Natt til 23/9 satte britiske lancasterfly ut av spillet Dortmund-Emskanalen, som nå er helt tørrlagt. Fotografier tatt fra luften viser at det er utrettelig stor skade, som tyskerne enno ikke har begynt å reparere. Ruhr er dermed isolert både østover og nordover. Mesquitolly angrep inatt Kassel og andre mål i Vest-Tyskland. En annen avdeling mesquitolly angrep transporter i Tyskland og Nederland.

Italia. 5. arme har hatt ny framgang på 5 km. på nittfronten i retning av Bologna, som nu er 25 km. borte.

Det østlige Middelhav. Meldinger fra Kairo går ut på at nyscandiske tropper som var blitt etterlatt på Kreta ved evakueringen for 3 år siden, nu opererer sammen med friskarene i den vestlige del av øya. Britiske fly skyter stadig ned tyske fly som forsøker å evakuere Geer-øyene. Enno ca. 5 tyske divisjoner befinner seg på det greske fastland, men de trekker seg tilbake i retning av Makedonia. Hele Sør-Hellas til Korintkanalen er ryddet for tyskere.

Østfronten. Den røde hær og Titus styrker trekker seg sammen om Beograd. Sovjetstyrker har oppnådd samband med patruljer fra de jugoslaviske styrker utenfor Petrovgrad nord for Beograd. Sovjetstyrker har på enkelte punkter nådd fram til steder 60 km. fra byen. Folkemåren står på vestsiden 30 km. fra byen. Russiske styrker rykker gjennom Turka-skaret i Karpatene fram mot Rutenien. I Østersjøen har russerne er brett Dage nord i Rigabukta.

Finnland. I Finnland raser det v. lågønnen kamper mellom finner og tyskere ved Kemi. Finnene står overfor førsteklases SS-tropper som er kommet som forsterkninger til Rovaniemi. Tyske stupbombefly har rettet et hardt angrep mot havna i Tornaa. Tyskerne har tatt ca. 150 gisler, bl.a. stats-tjenestemenn i Nord-Finnland og truet med å skyte disse.

Tyskland. Fra Bern meldes idag kveld en ureligheter som var brutt ut i Wien og andre steder i Østerrike satt i industristrøket Steier. Urelighetene oppsto da det ble meldt om en 10% nedskjæring av rasjonene.

England. Churchill opplyste i Underhuset idag at Hitler, Goring, Goebels og Himmler er satt på de alliertes liste over krigsforbrytere.

Det fjerne Østen. To nye amerikanske bombefly har rettet et kraftig angrep mot Balikpapan på Borneo. Balikpapan er Japans viktigste leverandør av olje og flybensin.

Den trojanske hesten i Tyskland. De grekerne for 3000 år siden angrep Troja, sørget de for å få venner innenfor byen ved å sende den inn i buken på en svar trehest. De allierte trenger ikke å bruke samme trikket overfor Tyskland, da tyskerne selv har sørget for å importere en 5. kolonne, nemlig de utenlandske arbeiderne. Følgende nasjoner er representert: Sovjet 4-5 millioner, Fr.rike 2 mill., Polen 1½ mill., Italia 7 - 800.000, Belgia 600.000, Jugoslavia 500.000, Holland 400.000, Tsjekkeslovakia 300.000, Ungarn 300.000 og Danmark 60.000.